

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii dla uczniów szkół podstawowych
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap szkolny – data: 22. 10. 2021 r.

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu na **TEŚCIE** swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. **Nie wpisuj** swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy zawiera 20 zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Przy każdym zadaniu zaznacz właściwe odpowiedzi.
5. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
7. Pracuj samodzielnie.
8. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na Konkurs.
9. Całkowity czas na wykonanie testu wynosi **60 minut**.

KOD UCZNIA -

ZADANIE I (0 – 2 p.) Przeczytaj informacje dotyczące trybu życia ludzi pierwotnych i wskaż prawidłowe odpowiedzi.

1. Tryb życia, który polegał na ciągłej zmianie miejsca zamieszkania. Ludzie szukali miejsc, w których nie brakowało pożywienia oraz innych zasobów naturalnych. Zbierali owoce, jaja, miód, małe, łowili ryby i polowali na zwierzęta.
2. Tryb życia, który polegał na osiedlaniu się w jednym miejscu i budowaniu trwałych osad. Ludzie udomowili niektóre zwierzęta i zaczęli uprawiać ziemię, co zapoczątkowało rozwój hodowli i rolnictwa.

W pierwszym punkcie scharakteryzowano:

- A. osiadły tryb życia,
- B. koczowniczy tryb życia.

Zmiana trybu życia ludzi pierwotnych opisana w drugim punkcie nastąpiła w wyniku tzw. rewolucji:

- A. neolitycznej,
- B. przemysłowej.

ZADANIE II (0 –4 p.) Poniżej znajdują się symbole trzech religii monoteistycznych. Rozpoznaj je i uzupełnij zdania wybierając właściwe słowa z nawiasów.

1	2	3
		

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Symbole_religijne

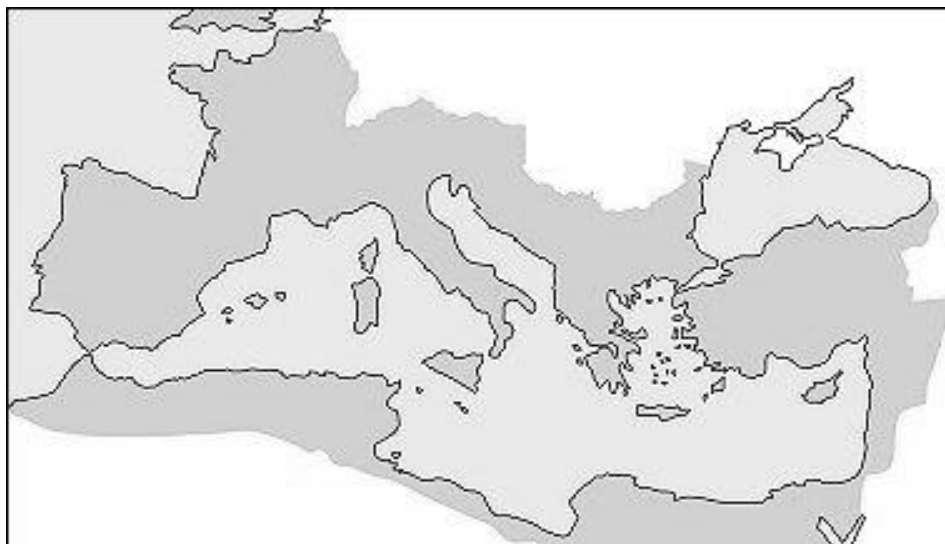
1. Religia monoteistyczna to wiara w (jednego, wielu) Boga/Bogów.
2. Symbol najstarszej z religii został oznaczony cyfrą (jeden, dwa, trzy).
3. Religia związana z symbolem oznaczonym cyfrą trzy narodziła się na terenie państwa (arabskiego, rzymskiego).
4. Wyznawcy religii związanej z symbolem oznaczonym cyfrą jeden modlą się do Boga o imieniu (Jahwe, Allah).

ZADANIE III (0 – 4 p.) Rozpoznaj państwa starożytne, z których istnieniem związane są poniższe dzieła. Wskaż nazwę państwa, w którym powstały.

1. „Kodeks Hammurabiego”:
 - A. Egipt,
 - B. Babilonia.
2. „Tora”:
 - A. Izrael,
 - B. Grecja.

3. „Iliada”:
 - A. Grecja,
 - B. Rzym.
4. „Eneida”:
 - A. Grecja,
 - B. Rzym.

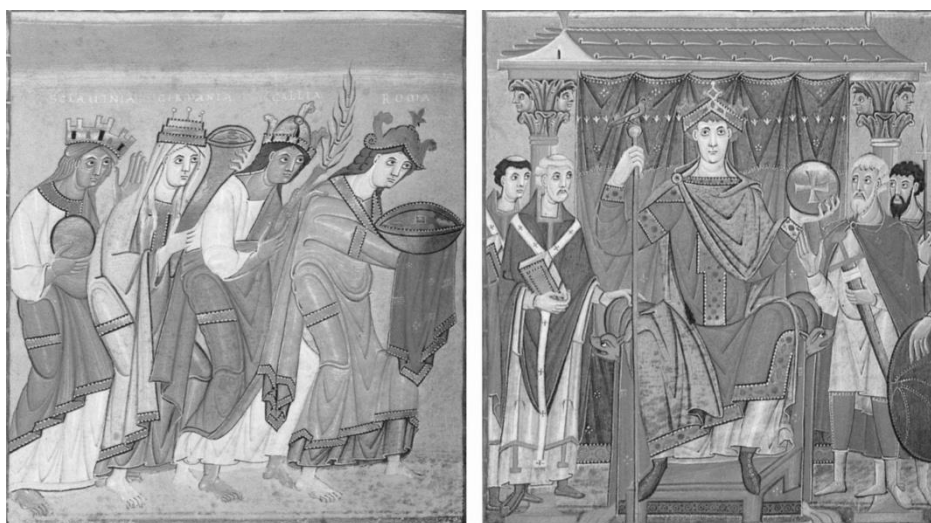
ZADANIE IV (0 – 4 p.) Poniżej znajduje się mapa konturowa jednego z imperiów z czasów starożytnych. Rozpoznaj je i wybierz właściwe odpowiedzi z nawiasów.

Źródło: <http://www.wiwi.pl/historia/atlas/mapa17.asp>

1. Mapa przedstawia obszar cesarstwa (rzymskiego, bizantyjskiego).
2. Cesarstwo to przestało istnieć w (V, XV) wieku.
3. Upadek tego państwa jest symbolicznym końcem epoki (średniowiecza, starożytności).
4. Zewnętrzną przyczyną upadku tego państwa były (najazdy plemion barbarzyńskich, podboje Arabów).

ZADANIE V (0 – 4 p.) Na podstawie źródła przedstawiającego ideę uniwersalizmu cesarskiego i własnej wiedzy zaznacz literę oznaczającą prawidłową odpowiedź.

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Uniwersalizm_cesarski

1. Źródło prezentuje wydarzenia, jakie rozegrały się w:
 - A. starożytności,
 - B. średniowieczu,
 - C. renesansie.
2. Jest to:
 - A. mozaika,
 - B. miniatura,
 - C. arabeska.
3. Na tronie został przedstawiony cesarz niemiecki:
 - A. Otton I,
 - B. Otton II,
 - C. Otton III.
4. Kobiety przedstawione na ilustracji:
 - A. składają hołd cesarzowi,
 - B. przybyły, aby powitać cesarza,
 - C. proszą cesarza o pomoc.

ZADANIE VI (0 – 5 p.) Poniżej znajduje się 5 zdań dotyczących odkryć geograficznych XV – XVI wieku. Oceń ich prawdziwość i zaznacz odpowiednio słowo „prawda” lub „fałsz”.

1. Jednym ze skutków odkryć geograficznych był napływ niewolników do Europy.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
2. Pierwszą podróż dookoła świata odbył Ferdynand Magellan.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
3. Bartolomeu Dias (Bartłomiej Diaz) odkrył Przylądek Dobrej Nadziei.
 - A. prawda.
 - B. fałsz.
4. Na podbitych terenach Ameryki Europejczycy zakładali wielkie gospodarstwa zwane folwarkami.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
5. Nazwa „Ameryka” pochodzi od imienia Amerigo Vespucci, który przybył na ten kontynent przed Kolumbem.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.

ZADANIE VII (0 – 10 p.) Poniżej znajduje się 10 pytań do których przygotowano po cztery odpowiedzi. Tylko jedna jest prawdziwa. Zaznacz właściwą odpowiedź.

1. Kultura renesansu powstała w XV wieku na terenie:
 - A. Włoch (Italii),
 - B. Niemiec,
 - C. Francji,
 - D. Anglii.

2. Nazwa „odrodzenie” oznacza, że w tym czasie artyści sięgali do elementów kultury:
 - A. średniowiecznej,
 - B. starożytnej,
 - C. bizantyjskiej,
 - D. arabskiej.
3. Humanistą w okresie renesansu był człowiek, który:
 - A. interesował się życiem człowieka i jego sprawami,
 - B. pomagał ludziom w trudnych chwilach,
 - C. zajmował się opisywaniem świata przyrody,
 - D. studiował teologię.
4. Erazm z Rotterdamu jest autorem dzieła:
 - A. „Umowa społeczna”,
 - B. „O duchu praw”,
 - C. „Pochwała głupoty”,
 - D. „Kodeks Atlantycki”.
5. Autorem obrazu „Mona Lisa” jest:
 - A. Michał Anioł,
 - B. Rafael Santi,
 - C. Donato Bramante,
 - D. Leonardo da Vinci.
6. Marcin Luter wywiesił „95 tez” na drzwiach kościoła w:
 - A. Augsburgu,
 - B. Rzymie,
 - C. Wittenberdze,
 - D. Paryżu.
7. Jan Kalwin głosił naukę o predestynacji, która zakładała, że:
 - A. najważniejsza w wyznawaniu wiary jest „Biblia”,
 - B. losy człowieka z góry określone są przez wolę Boga,
 - C. papież jest zwierzchnikiem Kościoła,
 - D. wierni powinni podporządkować swoje życie religii.
8. W XVI wieku w Anglii powstało wyznanie chrześcijańskie, którego główną cechą było:
 - A. odrzucenie zwierzchnictwa papieża,
 - B. utrzymanie klasztorów i dóbr kościelnych,
 - C. wprowadzenie nowych dogmatów,
 - D. nawiązanie do religii islamu.
9. Zasadę tolerancji religijnej wprowadzono pod koniec XVI wieku na terenie:
 - A. Niemiec,
 - B. Szwajcarii,
 - C. Francji,
 - D. Niderlandów.
10. Jan Gutenberg wynalazł ruchomą czcionkę drukarską w połowie:
 - A. XVII wieku,
 - B. XIV wieku,
 - C. XVI wieku,
 - D. XV wieku.

ZADANIE VIII (0 – 4 p.) Rozpoznaj typ monarchii i wskaż państwo, w którym w XVII wieku ukształtował się ten ustrój polityczny.

1. „Państwo to ja” – monarchia (stanowa, parlamentarna, absolutna).
 2. „Król panuje, ale nie rządzi” – monarchia (stanowa, parlamentarna, absolutna).
-
1. „Państwo to ja” – nazwa państwa (Francja, Niemcy, Rosja, Anglia).
 2. „Król panuje, ale nie rządzi” – nazwa państwa (Francja, Niemcy, Rosja, Anglia).

ZADANIE IX (0 – 6 p.) Przeczytaj uważnie poniższy tekst, a następnie korzystając z informacji w nim zawartych i własnej wiedzy wybierz poprawne odpowiedzi.

„Przedstawiciele ludu (...), ukonstytuowani w Zgromadzeniu Narodowym, zważywszy, że nieświadomość, zapomnienie albo pogarda praw człowieka są jedynymi przyczynami nieszczęść narodu oraz korupcji rządu, postanowili w uroczystej Deklaracji wyłożyć przyrodzone, nieusuwalne i święte prawa człowieka w tym celu, aby Deklaracja ta – zawsze obowiązująca wszystkich członków społeczności – ustawicznie im przypominała ich prawa i obowiązki (...). Zgromadzenie Narodowe uznaje i ogłasza następujące prawa człowieka i obywatela:

Art. 1. Ludzie rodzą się i żyją wolnymi i równymi wobec prawa. Różnice społeczne mogą być jedynie potrzebą publiczną uzasadnione.

Art. 2. Celem każdego związku politycznego jest zachowanie naturalnych i nieprzedawnionych praw człowieka. Prawami tymi są: wolność, własność, bezpieczeństwo i opór przeciwko uciskowi.

Art. 3. Źródłem każdej władzy suwerennej jest naród. Żadna instytucja ani osoba nie może mieć władzy, która by nie pochodziła od narodu (...).”

Źródło: <http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/francja-18.html>

1. Fragment tekstu pochodzi z Deklaracji:
 - A. Praw Człowieka i Obywatela,
 - B. Niepodległości.
2. Została ona napisana i ogłoszona w roku:
 - A. 1776,
 - B. 1789.
3. Jej hasła związane są z ideologią epoki:
 - A. baroku,
 - B. oświecenia.
4. Jednym ze skutków jej ogłoszenia była:
 - A. wojna o niepodległość USA,
 - B. Wielka Rewolucja Francuska.
5. Niezbywalne, nienaruszalne i naturalne prawa człowieka zostały zapisane w artykule:
 - A. pierwszym,
 - B. drugim,
 - C. trzecim.
6. Zasada suwerenności narodu oznacza, że władza w państwie pochodzi od:
 - A. Boga,
 - B. króla,
 - C. narodu.

ZADANIE X (0 – 7 p.) Rozpoznaj umieszczone poniżej zabytki architektury z różnych epok. Następnie dokończ zdania znajdujące się pod ilustracjami wybierając właściwą odpowiedź z nawiasu.

1	2
	
Źródło: https://marchitect.pl/2020/03/30/65-ciekawostek-o-wersalu/	Źródło: http://gfx.filmweb.pl/blog/841287/394137.1.jpg
3	4
	
Źródło: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/da/(...).jpg	Źródło: https://www.budowle.pl/budowla/katedra-notre-dame

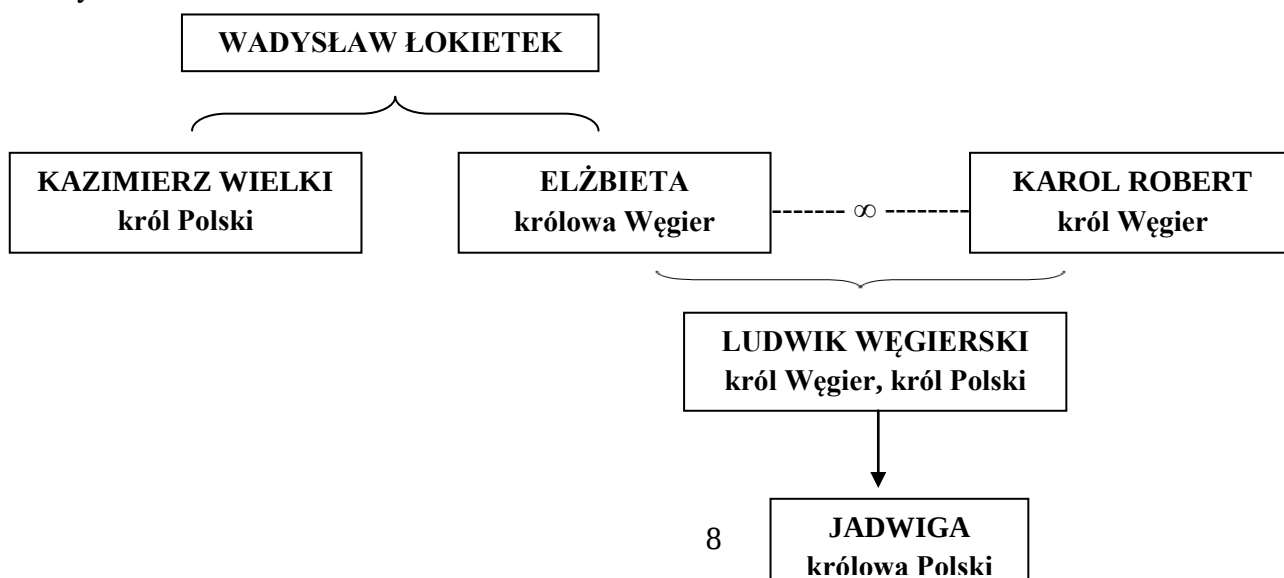
- Na zdjęciu oznaczonym **cyfrą 1** znajduje się pałac, który stał się rezydencją królewską za panowania:
 - Ludwika XIII,
 - Ludwika XIV,
 - Ludwika XV,
 - Ludwika XVI.
- Na zdjęciu oznaczonym **cyfrą 2** znajduje się:
 - łuk triumfalny,
 - świątynia,
 - amfiteatr,
 - termy.
- Na zdjęciu oznaczonym **cyfrą 3** znajduje się świątynia Partenon na ateńskim Akropolu poświęcona:
 - bogini Nike,
 - bogini Atenie,
 - bogu Posejdonowi,
 - bogu Zeusowi.

4. Najwcześniej została zbudowana budowla przedstawiona na zdjęciu numer:
 - A. jeden,
 - B. dwa,
 - C. trzy,
 - D. cztery.
5. Najpóźniej została zbudowana budowla przedstawiona na zdjęciu numer:
 - A. jeden,
 - B. dwa,
 - C. trzy,
 - D. cztery.
6. Dwa z przedstawionych zabytków znajdują się w jednym państwie. Są to budowle ze zdjęć:
 - A. pierwszego i drugiego,
 - B. pierwszego i czwartego,
 - C. drugiego i trzeciego,
 - D. trzeciego i czwartego.
7. Budowla przedstawiona na czwartym zdjęciu została zbudowana w stylu:
 - A. renesansowym,
 - B. barokowym,
 - C. gotyckim,
 - D. romańskim.

ZADANIE XI (0 – 5 p.) Uzupełnij poniższy tekst dotyczący organizacji państwa pierwszych Piastów. Wybierz właściwe informacje z nawiasów.

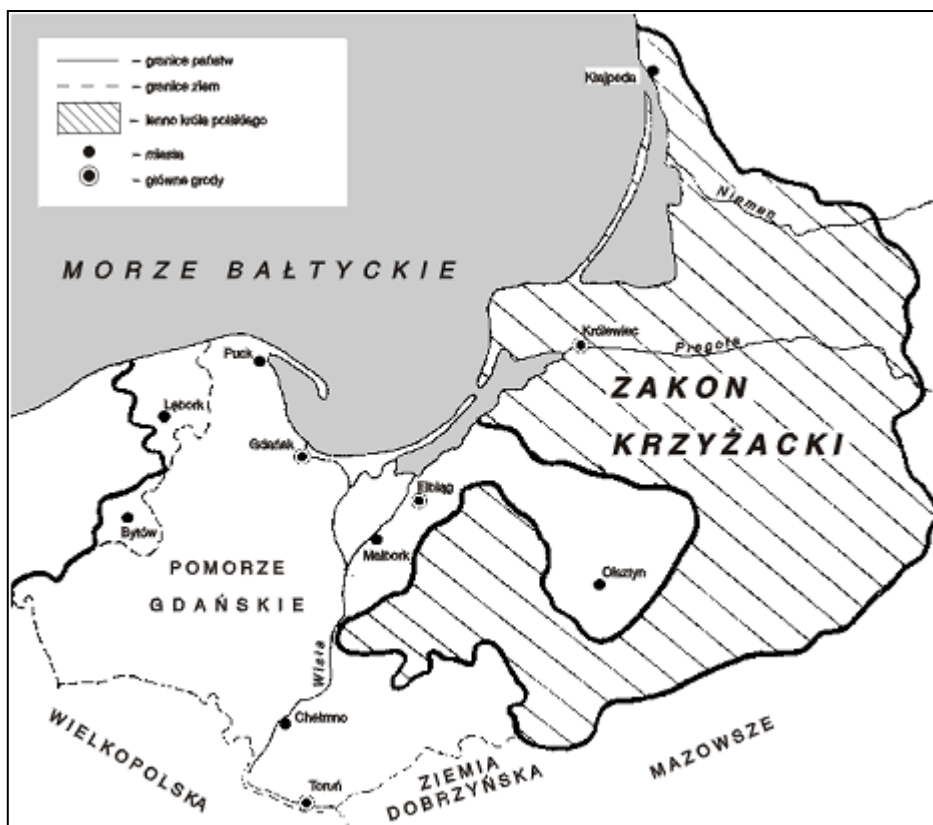
W X wieku ziemie polskie zamieszkiwało wiele plemion, które zjednoczyły się pod przewodnictwem najsilniejszego z nich – plemienia (Wiślan, Polan, Ślęzan). Polska była monarchią (stanową, patrymonialną, parlamentarną) - władca był właścicielem państwa. Do jego obowiązków należało zapewnienie ludności bezpieczeństwa. Podstawą obronności państwa była (armia, drużyna, jednostka) w skład której wchodził pancerni i tarczownicy. Na terytorium państwa pierwszych Piastów budowano (grody, osady służebne, miasta), które pełniły funkcje obronne. Wokół nich powstawały (wsie, osady służebne, podgrodzia), w których odbywały się targi.

ZADANIE XII (0 – 5 p.) Przeanalizuj fragment drzewa genealogicznego przedstawiającego związki Piastów z Andegawenami. Następnie oceń, które ze zdań umieszczonych poniżej jest prawdziwe, a które fałszywe.

1. Elżbieta była córką Władysława Łokietka.
A. prawda,
B. fałsz.
2. Ludwik Węgierski był bratankiem Kazimierza Wielkiego.
A. prawda,
B. fałsz.
3. Karol Robert był zięciem Kazimierza Wielkiego.
A. prawda,
B. fałsz.
4. Jadwiga była wnuczką Elżbiety.
A. prawda,
B. fałsz.
5. Władysław Łokietek był teściem Karola Roberta.
A. prawda,
B. fałsz.

ZADANIE XIII (0 – 5 p.) Przeanalizuj poniższą mapkę. Następnie na podstawie informacji z mapki i własnej wiedzy wybierz poprawne zakończenia zdań.

Źródło: http://www.bryk.pl/s%C5%82owniki/s%C5%82ownik_historyczny/img/00000860.png

1. Mapa przedstawia zmiany terytorialne po pokoju toruńskim z roku (1411, 1466).
2. Pokój ten zakończył wojnę z krzyżakami, którą nazywa się (wojnę trzynastoletnią, wielką wojną).
3. Ziemie włączone wówczas do Polski nazywane są Prusami (Książęcymi, Królewskimi).
4. W czasie tej wojny królem Polski był (Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk).
5. Stolicą państwa krzyżackiego po tej wojnie było miasto (Królewiec, Malbork).

ZADANIE XIV (0 – 5 p.) Poniżej znajduje się pięć zdań dotyczących unii polsko – litewskich. Przeczytaj je uważnie i rozstrzygnij, które z nich są prawdziwe, a które fałszywe.

1. Na mocy postanowień unii w Krewie w 1385 roku Jagiełło przyjął chrzest, poślubił Jadwigę i został koronowany na króla Polski.
A. prawda,
B. fałsz.
2. Unia w Horodle zawarta w 1413 roku była pierwszą realną unią polsko – litewską.
A. prawda,
B. fałsz.
3. Jednym z postanowień unii lubelskiej było utworzenie wspólnego skarbu Polski i Litwy.
A. prawda,
B. fałsz.
4. Unia lubelska została podpisana za panowania króla Zygmunta II Augusta.
A. prawda,
B. fałsz.
5. Od podpisania unii realnej w Lublinie upłynęło do 2021 roku 452 lata.
A. prawda,
B. fałsz.

ZADANIE XV (0 – 6 p.) Spośród wymienionych poniżej królów elekcyjnych wskaż po **dwóch** w każdym przykładzie.

1. Król elekcyjny, który rządził Polską w **XVI** wieku:
A. August III Sas,
B. Henryk Walezy,
C. Jan III Sobieski,
D. Stanisław August Poniatowski,
E. Stefan Batory,
F. August II Mocny.
2. Król elekcyjny, który rządził Polską w **XVII** wieku:
A. August III Sas,
B. Henryk Walezy,
C. Jan III Sobieski,
D. Stanisław August Poniatowski,
E. Stefan Batory,
F. Władysław IV.
3. Król elekcyjny, który rządził Polską w **XVIII** wieku:
A. August III Sas,
B. Henryk Walezy,
C. Jan III Sobieski,
D. Stanisław August Poniatowski,
E. Jan Kazimierz,
F. Władysław IV.

ZADANIE XVI (0 – 4 p.) Do podanych miejsc bitew stoczonych w XVII wieku dopasuj państwo, z którym wojska polskie tam walczyły.

1. Bitwa pod **Kircholmem**:

- A. Rosja,
- B. Szwecja,
- C. Turcja.

2. Bitwa pod **Kłuszynem**:

- A. Rosja,
- B. Szwecja,
- C. Turcja.

3. Bitwa pod **Chocimiem**:

- A. Rosja,
- B. Szwecja,
- C. Turcja.

4. Bitwa pod **Wiedniem**:

- A. Rosja,
- B. Szwecja,
- C. Turcja.

ZADANIE XVII (0 – 5 p.) Uzupełnij poniższy tekst dotyczący wolnej elekcji. Wybierz właściwe informacje z nawiasów.

Po śmierci Zygmunta II Augusta królów w Polsce wybierano w drodze wolnej elekcji. Prawo wyboru nowego władcy miał każdy (szlachcic, mieszczanin), który stawiał się na polu elekcyjnym. Każdy z królów podpisywał dokument, który stanowił zbiór zasad ustrojowych Rzeczypospolitej i nosił nazwę (artykuły henrykowskie, pacta conventa). Jego artykuły mówiły o tym, że król nie może wyznaczać za swojego życia następcy, musi zwoływać regularnie sześciotygodniowy sejm co najmniej raz na (trzy, dwa) lata i przestrzegać wszystkich przywilejów szlacheckich. Król nie może podejmować decyzji w sprawach polityki zewnętrznej i wewnętrznej bez zgody szlachty i ma obowiązek we wszystkich sprawach państwowych zasięgać rady (posłów, senatorów), którzy w stałej liczbie rezydują u jego boku. Szlachta miała prawo wypowiedzieć królowi posłuszeństwo i zorganizować (konfederację, powstanie), jeśli będzie łamał jej przywileje.

ZADANIE XVIII (0 – 6 p.) W każdym przykładzie zaznacz wydarzenie, które miało miejsce bezpośrednio **przed** lub **po** wskazanym rozbiórze Polski.

1. **I rozbiór** Polski poprzedziło zawiązanie konfederacji:

- A. warszawskiej,
- B. barskiej.

2. Po **I rozbiórze** Polski została utworzona:

- A. Komisja Edukacji Narodowej,
- B. Szkoła Rycerska.

3. **II rozbiór** Polski poprzedziło zawiązanie konfederacji:

- A. targowickiej,
- B. barskiej.

4. Po **II rozbiórze** Polski odbyły się obrady sejmu:
 - A. grodzieńskiego,
 - B. Wielkiego.
5. **III rozbiór** Polski poprzedziło powstanie:
 - A. kozackie,
 - B. kościuszkowskie.
6. Po **III rozbiórze** Polski miała miejsce:
 - A. wojna w obronie konstytucji,
 - B. abdykacja Stanisława Augusta Poniatowskiego.

ZADANIE XIX (0 – 3 p.) Rozpoznaj przedstawione zabytki architektury polskiej. Następnie dokończ zdania znajdujące się pod ilustracjami wybierając właściwą odpowiedź z nawiasu.

1	2
	
Źródło: https://www.eska.pl/warszawa/zlote-pinezki-od-google-pryznane-na-mazowszu-wyrozni-one-lazienki-krolewskie-aa-duvi-t3M4-7UtC.html	Źródło: https://pedeka.pl/warszawa-palac-w-wilanowie/

1. Budowla przedstawiona na pierwszym zdjęciu została zbudowana w stylu (klasycystycznym, barokowym, renesansowym).
2. Budowla przedstawiona na drugim zdjęciu była rezydencją zbudowaną dla króla (Zygmunta III Wazy, Jana III Sobieskiego, Stanisława Augusta Poniatowskiego).
3. Pałac na Wodzie jest częścią kompleksu pałacowego widocznego na zdjęciu (pierwszym, drugim).

ZADANIE XX (0 – 6 p.) Poniżej znajduje się 5 pytań, do których przygotowano po cztery odpowiedzi. Tylko jedna jest prawdziwa. Zaznacz właściwą odpowiedź.

1. Pierwszą publiczną biblioteką ufundowali i „oddali narodowi” w Warszawie bracia z rodziny:
 - A. Potockich,
 - B. Czartoryskich,
 - C. Załuskich,
 - D. Branickich.
2. Collegium Nobilium w 1740 roku założył:
 - A. Stanisław Konarski,
 - B. Stanisław Staszic,
 - C. Hugo Kołłątaj,

- D. Grzegorz Piramowicz.
3. Szkołę Rycerską w Warszawie utworzono w czasie panowania króla:
- A. Augusta II Mocnego,
 - B. Zygmunta III Wazy,
 - C. Augusta III,
 - D. Stanisława Augusta Poniatowskiego.
4. Autorem dzieła „O skutecznym rad sposobie”, w którym zawarto program zmian w państwie był:
- A. Hugo Kołłątaj,
 - B. Stanisław Staszic,
 - C. Stanisław Konarski,
 - D. Grzegorz Piramowicz.
5. Autorem dzieła „Głos wolny wolność ubezpieczający” był:
- A. Stanisław Leszczyński,
 - B. Adam Naruszewicz,
 - C. Wojciech Bogusławski,
 - D. Julian Ursyn Niemcewicz.
6. Wybitnym poetą polskiego oświecenia był:
- A. Jan Kochanowski,
 - B. Ignacy Krasicki,
 - C. Jan Andrzej Morsztyn,
 - D. Mikołaj Rej.